

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
שמיני

מאמר

ואני תפלתי לך הוי' – תר"פ

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מגוכתי"ק

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה
שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

MA'AMOR
VA'ANI TEFILASI LECHA HASHEM — 5680

Published and Copyrighted by
“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y. 11213
Tel. (646) 770-3589 • kehotp@gmail.com

Printed in U.S.A.

5784 • 2024

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"א ניסן, יום הולדת המאה עשרים ושתים של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, לאורך ימים ושנים טובות

הננו מוציאים לאור – בפעם הראשונה מגוכתי"ק – את המאמר ד"ה „ואני תפלתי לך הוי" אשר לכ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, שכנראה נאמר בש"פ תזריע-מצורע ה'תר"פ.

מאמר זה לא הי' תח"י בעת הדפסת ספר המאמרים תר"פ², כ"א ההתחלה מכת"י מעתיק³, וכעת הגיע לידינו המאמר בגוכתי"ק⁴.

* * *

לחביבותא דמילתא, נדפס בראש הקונטרס צילום גוכתי"ק מהתחלה וסוף המאמר.

* * *

לתועלת הלומדים והמעיינים, חולק המאמר לקטעים וניתוספו הערות ומראי מקומות הבאים בשולי הגליון – ע"י המו"ל.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מערכת „אוצר החסידים"

ימות המשיח,

מוצש"ק פ' תזריע, ה'תשפ"ד

ברוקלין, נ"י.

(1) מאמר השני מתוך ההמשך שמתחיל עם ד"ה „ויאמר משה זה הדבר". וראה במפתח מאמרים בהתחלת סה"מ תר"פ.

(2) הוצאת קה"ת, תשמ"ו. הוצאה שני' – תשמ"ז.

(3) נדפס בסה"מ שם ע' לו"מ.

(4) מאמר זה הוא הגהות לכמה מאמרים מהמשך תרס"ו (ראה בפנים המאמר הע' 1) בתוספת התחלה וסוף, ולע"ע הגיע לידינו רק ההתחלה וסוף והגהות, ושולבו ההגהות עם פנים המאמר ע"י המו"ל.

ואנלי תפלתי לך ה' עת רצון, ואי' בזהר ח"ב³ דאית עתים שונים, ולכן היתה בקשת דוקא⁴ כי תפלתו יהי' בעת רצון. וצ"ל מפני מה⁵ ביקש דוקא על עת רצון, דהלא התפלה עצמה היא במדרי' רצון דזהו כללות ענין התפלה יהי רצון להמשיך רצון חדש, דגם אם עפ"י סדר האור הבא ונמשך בהשתל' יכול להיות שאינו כן, הנה זהו התפלה דיהי רצון ההמשכה חדשה דזהו הברכות רפאנו וברך עלינו כו' ולמה ביקש ענין הרצון, ומהו עת רצון דזהו ענין פנימי לבד ענין הרצון, פי' כאלו נאמר שיכול להיות ענין הרצון אבל שלא בעתו של רצון וזה יהי' בקשתו כי תפלתו יהי' בעת רצון, דאז הרי העת בעצמו הוא דבר נוסף ופנימי בענין הרצון, וצ"ל מה ענינו.

והנה רש"י⁶ פי' דבקשת דוד היתה תהי עת תפלתי עת רצון, שהיא בקשה פנימית עוד יותר מכפי הנ"ל דאם הרי הכוונה הוא דלהיות ענין פנימי מה שהוא עת רצון הרי הוא מבקש אשר תפלתו תהי' ותגיע במדרי' זו ומתי שתהי' אז תהי' תפלתו, ולפי פירש"י הוא שבעת תפלתו מתי שתהי' יעלה ויגיע למדרי' זו דעת רצון, דלהיות שיש עת תפלה ועת רצון יתאגדו יחד, שע"י תפלתו ימשיך מדרי' ובחי' עת רצון, שזהו בקשה פנימיות יותר. וצ"ל מהו"ע עת תפלה בכלל ושייכותו לעת רצון, דעת תפלה יהי' עת רצון. וביותר יפלא איך יכול דוד מצד מדריגתו לבקש זאת, שדוד הי' שפל ונמוך בעיני עצמו ביותר, והי' קורא ומכנה עצמו בכל כינוי השפלות, עני ואביון⁷, שהי' שפל מאד בעיני עצמו בעבודתו, וקרא עצמו בשם תולעת ולא איש⁸, שלא חשב עצמו במעלת אדם, שכן הי' בעבודתו, וכן בלימוד התו', שאז הוא צ"ל באיזה מדרי' הרי מצד ההכנעה והשפלות שלו הי' שואל יפה זכיתי יפה טהרתי כו"⁹, וזהו רוב השירות והתשבחות שלו שהי'

(1) מאמר זה הוא הגהות לד"ה אלה תולדות נח וד"ה ויאמר וגו' לך לך תרס"ו (המשך תרס"ו ע' נא ואליר). כנסמן לקמן הערות 32 : 44 : 79 : 105.

לכללות המאמר ראה הנסמן לקמן בהערות 44 : 47 : 81.

(2) תהלים סט, יד.

(3) כ"ה בכתי"ק, וראה שם קנו, א.

(4) בקשת דוקא: כ"ה בכתי"ק, ואוצ"ל: בקשת דוד דוקא.

(5) כ"ה בהעתקה הנדפס. ובכתי"ק ליתא תיבה זו.

(6) עה"פ.

(7) ראה תהלים ע, ו.

(8) ראה שם כב, ז.

(9) ראה ברכות ד, א.

תמיד בבחי' ביטול וכליון, שכן הוא בשרשו שהוא בחי' מל¹⁰ הנה תמיד נהו"ת קארי לנהו"ע¹¹ ולא שכיד¹² אלקים אל דמי לך¹³, למען יזמרח כבוד¹⁴, דעיקר השירה הוא מצד המל' כנ"ל (בד"ה אז ישיר הב'¹⁵) שהיא חסרה תמיד, און עס הערט זעך אָן דער חסרון, ולכן דוד כמו שהי' למטה הי' בכליון ותשוקה, ולכן תפלת דוד נק' תפלת עני דלפני ה' ישפוך שיחו¹⁶ ברוב ככי למלאות מחסורו, הנה אמת הדבר שתפלת העני דער לאַנגט זייער טיף, כמ"ש¹⁷ כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, ונת"ל (ד"ה ויאמר כו' זה¹⁸) דעני הוא שהי' תחלה במעמד ומצב אלא שנדח ממקומו, שזה גופא מעורר רחמים ביותר, אבל אין מדרך העני לבקש גדולות, וא"כ יפלא שדוד דוקא יבקש אשר עת תפלתו תהי' עת רצון. והמשמע מאומרו ואני תפלתי, שדוקא אני שהוא עני ושפל כו' יכול להגיע לבקש זאת.

(ח) **ולהבין** כ"ז ילהק"ת מה שאנו אומרים בברכת המצות אשר קדשנו במצותיו וצונו כו' דהפי' בזה הוא דמה שקדשנו במצותיו הוא בחי' אשר שהוא בחי' תענוג העליון שהיא בחי' תענוג עצמי, דאשר בחי' תענוג וכמו אשרי יושבי ביתך כו'¹⁹ באשרי כי אשרוני כו'²⁰, והנה הוא ג"כ בחי' אשר שהוא בחי' התחברות מה שמתחבר ומתגלה למטה דענין הענג הוא לחבר, ולכן מלת אשר היא מלה המחברת בטעם הדבר ועפ"י הרוב כ"מ שנא' אשר הוא נתינת טעם, שהוא הטעם והענג, וציונו במצותיו שהוא בחי' ההתחברות, ולכן נק' בשם מצוה שהוא בחי' צוותא וחיבור²¹, ומשו"ז הנה גם האבדי' בארץ אשר²², הנה תשובת המשקל שלהם הוא אשר קדשנו קיום המצות, דכח הענג העצמי שבמצות משנה ומהפך מהותם לגמרי.

(10) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) מערכת דוד. וראה הנסמן במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' תתקט.

(11) = נהורא תתאה קארי לנהורא עלאה.

(12) ראה זהר ח"ב קמ, א. ח"א קעח, ב. עז, ב. פו, ב.

(13) תהלים פג, ב.

(14) שם ל, יג. וראה הנסמן בד"ה מהרה ישמע תקס"ז (נדפס בקונטרס בפ"ע – קה"ת, י"ד כסלו תשפ"ד) הערה 12.

(15) סה"מ תר"פ ע' טז.

(16) ראה תהלים קב, א.

(17) משפטים כב, כו.

(18) סה"מ תר"פ ע' כח ואילך.

(19) תהלים פד, ה.

(20) ויצא ל, יג.

(21) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג.

(22) ישעי' כז, יג.

אמנם צ"ל דהלא מצינו שהמצות הם בחי' רצון, שהם בחי' רצה"ע, ולכן המצות נקראים בשם גזירה וכמ"ש ותגזר אומר²³ שקאי על גזירת המצות, קבלו מלכותי (קבעומ"ש) ואח"כ קבלו גזורת²⁴ שהם המצות שהם בבחי' רצון, ומשו"ז נק' בשם עול מצות, וכמו עול האדון על עבד לפי שהם גזירה בעיני העבד גילוי רצון האדון בלבד ואינו יודע שום טעם, דכל דבר של טעם אינו עול ומה שהוא רק רצון הוא עול, ולהיות המצות בבחי' ומדריגת רצון בלבד ע"כ הם בבחי' עול, ושם נעשה לפניך כמצות רצוניך²⁵, שהמצות הם בבחי' רצון דזהו"ע ההגבלה שיש בהמצות דמצות הם מוגבלים במספר תרי"ג דאורייתא וז' דרבנן, והם במספר מוגבל, ומדודים בזמן דוקא, שהמצות שביום הם ביום דוקא ולא בלילה וכן דלילה מצותן בלילה, ומצוה דשבת הוא אחר שעבר ו' ימים שקודם לו דוקא, דמשו"ז אם אינו יודע מתי שבת מונה ששה ימים ואח"כ שבת²⁶, לפי שמלובשים בזמן, וכן שמיטה ויובל, ומוגבלים במקום מצות הארץ ומצוה שנוהגת בכ"מ, ומוגבלה באישים מצות מלך וכהן וכל ישראל, ובכל אדם גופא מצות חובת הגוף וחובת הלבבות, דלהיות המצות הם בבחי' רצון, ורצון הוא מוגבל, דאינו דומה כמו שהוא בתו' דארוכה מארץ מדה²⁷ ואינה נתפסת בזמן כלל אדרבה כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה²⁸, והגית בו יומם ולילה²⁹, שאין התחלקות זמן, אדרבה התחברות הזמן הוא ע"י התו' כו' משא"כ הנה רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא³⁰, שהם אברים פרטים ומוגבלים, דכל אבר ה"ה כלי אל חיות כח פרטי, וכמו"כ הנה כל מצוה ומצוה הוא רצון פרטי, מה שבכללותו הוא רצה"ע שכך עלה ברצונו ית' שזאת תהי' מצוה וכך תהי' עשייתה, שהיא דוקא כן ולא באופן אחר, וזהו המדידה וההגבלה פרטי' שיש בכל מצוה ומצוה בפרט וכמו³¹ מצות תפילין ע"דמ"מ³² שהיו ד' פרשיות בד' בתים דוקא בש"ר ובש"י בבית אחד³³ ויש כמה פרטי דינים בכתיבת הפרשיות ועשיית הבתים ובהנחתן כו'³⁴, וציצית צ"ל באופן כך וכך דוקא וכה"ג בכל

(23) איוב כב, כח.

(24) ראה מכילתא על יתרו כ, ב.

(25) נוסח תפלת מוסף לשלש רגלים.

(26) ראה שבת סט, ב.

(27) לשון הכתוב – איוב יא, ט.

(28) מנחות קי, א.

(29) יהושע א, ח.

(30) ראה תיקוני זהר תיקון ל (עד, א).

(31) ראה סה"מ תרס"ב ע' שלה.

(32) מכאן עד סוף הפרק הוא הגהות להמשך תרס"ו ס"ע נב-ריש ע' נג.

(33) ראה מנחות לד, ב. רמב"ם הל' תפילין פ"ב ה"א. טושו"ע א"ח סי' לב ס"ב.

(34) ראה טושו"ע א"ח ס' לב.

המצות כמו סוכה לא פחות מז"ט ומשהו³⁵ ולא יותר מכ' אמה כו'³⁶, שזהו המדידה ברצה"ע דמצות שהרצון הוא באופן כך וכך דוקא כו' ובכדי שתהי' קיום הרצון בפועל בכל דקדוקיו כמו שהוא ברצונו העצמי הוא ע"י התורה, מה שהתו' מפרט ומבאר המצות היינו שמבאר איך הוא הרצון כו' וכ"ז הוא מדידה בהמשכת האורות שדוקא כאשר המצות עשוין באופן כזה נמשך האור ובא"ל כו' וזהו מה שעפ"י התורה נפסק דאם הוא כו' הוא כשר, דאם הוא מכויין לפי הרצון העליון ממש כפי גזירת רצונו ית' אז הוא כשר, ובא"ל³⁷ שאינו לפי הרצון העליון אז הוא אסור, דפי' אסור מה שהוא קשור ר"ל בידי החיצונים³⁸, דענין החיצוני' הרי נת' (בד"ה ראשית גוים³⁹) שהוא העדר הרצון כו' הנה התו' דוקא מפרש ומבאר זה, אך מה הוא מבאר מה שהוא רצונו ית' בדיוק ממש, ובמה שהוא רצונו ית' נמשך האור העצמי, וגם עצם האור הנמשך הוא לכאור' האור דסדר השתל' וכמו ע"י התפילין נמשכים בחי' ד' מוחין⁴⁰ וע"י הציצית ל"ב נ"ח⁴¹ ובסוכה נמשכים מקיפים דאימא כו'⁴² וכידוע⁴³ דכל המצות תלוים בש' הוי', וש' הוי' הוא בחי' האור דסדר השתל' והד' אותיו' הן אופן הבאת והמשכת האור כו' נמצא דמצות הוא בחי' רצה"ע שמשו"ז הוא ההגבלה במצות בכללות במספר מדויק דוקא, ובכל מצוה ומצוה בפרט הוא כפי גזירת רצונו ית' בדיוק פרטי כפי שעלה ברצונו העצמי כו'.

(ט) **והנה**⁴⁴ בקו המדה יש ג' מדרי' כללות, הא' הוא הנמדד ע"י קו המודד במדה מוגבלת, והב' הוא הקו המודד עצמו שנותן מדה וגבול לכל דבר אשר ימדד והג' הוא בחי' העצמי שלמעל' מקו המדה שממנו נמשך קו המדידה

35) כן הוא בכ"מ, ומשהו. וראה סוכה טז, סע"ב. טושו"ע או"ח סתרל"ד. אגה"ק ס"י. וצ"ע (ולכאורה המשהו מוכרח, כי גברא באמתא יתיב ושלחנו טפח – וטפח בטפח לא יתיב. ולהעיר מסוכה (ה, א) פחות בכלים טפח). (הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בד"ה מאיתמי קורין תרמ"ב (נד' בקונטרס בפ"ע – קה"ת תשכ"ה)).

36) ראה סוכה ב, א (במשנה). טושו"ע או"ח ס"י תרלג.

37) = ובאם לאו.

38) ראה תניא פ"ז (יב, א).

39) סה"מ תר"פ ע' ב; י ואילך.

40) ראה סידור עם דא"ח ו, ג ואילך. אמרי בינה שער התפילין קעד, א ואילך.

41) = ל"ב נתיבות חכ'. ראה לקו"ת שלח מז, סע"ב. קרח נג, א.

42) ראה סידור עם דא"ח רסה, סע"א ואילך. אוה"ת בראשית (כרך ב) תכה, ב. ביאוה"ז

להצ"צ ח"א ע' פד-ה. וראה לקו"ש ח"ט ע' 577. חכ"ט ע' 211 ואילך, וש"נ.

43) תקו"ז בהקדמה (ב, א). שם ריש תיקון ב (יח, סע"א). וראה לקו"ת דרושים לשבת שובה

סד, ד. סה"מ תרס"ה ע' לה ואילך.

44) מכאן עד סוף פרק י, הוא הגהות להמשך תרס"ו ע' נא-נד.

בהבא לקמן ראה סה"מ תרנ"ז ע' קנג ואילך. תרס"א ע' קצב ואילך. עאת"ר ע' סא ואילך.

שיהי' באופן זה וביכולתו לשנו' שיהי' באופן אחר לגמרי, וע"ז א' בס"י⁴⁵ בשלשה דברים ברא הקב"ה את עולמו בספר וסופר וסיפור. דהנה סיפור הם האותיות שכבר נספרו ונמדדו במדידה מוגבלת כו' במספר האותיות כפי הכוונה בהענין ההוא, ומוגבלים בצירום כפי שהם לכוונת המכוין, באתוון רברבין או בינונים כו'. וספר הוא המודד את מדידת האותיות במספרם ומגביל אותם בצירום, וסופר בו' הוא הכותב הספר שממנו נמשך ב' הבחי' דספר וסיפור כו'. וכמו עד"מ בגשמיות⁴⁶ סופר שכותב איזה אותיות, הנה בהכרח שיהי' בזה אחד משני הדברים, הא' איך שכבר גמר וכתב האותיו' בדיו על הקלף, והיינו שכבר נמדדו האותיו' במספר מכוון, ונגבלו בציר מוגבל, והב' הוא טרם שכתב עדיין האותיות רק שבדעתו שוקל ומחשב ומצייר איך לכותבם במדידה דאותיו' והגבלת הציר ובוחר לו דרך שבאופן כזה יכתבם, הרי בזה כבר נגבלו ונמדדו האותיו' בכח רק שלא באו בפועל עדיין אך ודאי יבואו לידי פועל כפי הציר וההגבלה שבמחשבתו בכח, וזהו הנק' קו המודד שבזה מודד מדידת האותיו' בפועל, וכמו האמה שמודדין בה הסחורה, יש ג"כ מה שכבר נמדד בהאמה ועצם האמה שעומדת למדוד בה כל מדידת דבר מה אבל באופן מדידת האמה דוקא, דהגם שלא מדד עדיין מ"מ הרי ודאי יהי' ע"י המדידה במדידת אמה דוקא מאחר שהיא מדודה בעצמה כו' אך האדם המודד בכחו לשנות המדידה לגמרי למדוד במדידה אחרת שלא באופן מדידת האמה כלל כו'. וכמו"כ יובן במשל הסופר הנ"ל דמדידת האותיו' הוא ע"פ רצונו שצייר תחלה במחשבתו כו' דמן מח' זו א"א להיות המדידה באופן אחר מאחר שהיא כבר מדודה בעצמה באופן כך וכך דוקא וכמו שא"א להיות מן האמה מדידה אחרת כו' כנ"ל, אך הסופר עצמו בכחו הוא לשנות ולכתוב באופן אחר לגמרי כו'.

והדוגמא מכ"ז יובן למעל' במדידת האורות שהוא עפ"י אופן גזירת חכ' ורצונו ית' באוא"ס שלפני הצמצום שיהי' באופן כך וכך והו"ע ההשערה בכח איך יהי' אופן ציור העולמו' כך וכך דוקא, והוא הקו המודד שמודד מדידת האורות בפועל, אשר הקו המודד הוא מדוד בעצמו דמבחי' מח' ורצונו זה א"א להיות מדידה אחרת כ"א כפי המדידה וההשערה בכח כו'. אך זהו בחי' חיצוניו' הרצון השייך למציאות העולמו' ובעצמותו גופא כבי' הוא בחי' האור השייך אל הזולת שכבר נמדד בכח איך שיהי' בפועל כו' שזה גופא מה שעלה ברצונו ית' הוא המדידה בכח (וכמשי"ת א"ה) כלומר מה שעלה ברצונו ית' הוא הוא נתינת מקום על זולת, פ"י מה שאינו כבי' בחי' העצמות כו', וכ"ז הוא בחיצוניות האור, אבל בחי' פנימיו' ועצמיות אווא"ס שלמעל' מבחי' הרצון השייך לעולמו' ומבחי' ההשערה בכח כו' הרי משם יכול להיות המדידה באופן אחר לגמרי והיינו

(45) פ"א מ"א.

(46) ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' תח.

שיהי' אופני המשכות אחרות לגמרי שלא ע"פ אופן קו המדה כלל כו' דלגבי עצמות ואו"ס אין המדה מסתרת כלל ויכול להאיר בחי' אור העצמות כמו שהוא ממש כו'.

וזהו⁴⁷ ההפרש בין הרצון דמע"ב להרצון דמצות, דהנה ידוע⁴⁸ דעיקר המקור להשתל' העולמו' הוא בחי' הרצון והיינו בחי' הרצון הפשוט שלפני הצמצום שעז"א בזהר⁴⁹ בריש הורמניא דמלכא כו' ובע"ח⁵⁰ כשעלה ברצונו הפשוט כו' וכל מה שנעשה אח"כ בכללו' סדר ההשתל' מרכ"ד עד סוכ"ד הכל כאשר לכל עלה במח' בבחי' הרצון הפשוט כו'. אך כללות בחי' הרצון הזה עם היות שהוא בבחי' עצמות ואו"ס שלפני הצמצום שלמעלה מעלה עדיין מלהיות מקור לסדר השתל', מ"מ בעצמותו גופא כבי' הוא בחי' הרצון השייך לעולמו' הנמדד בבחי' מדה וגבול שהוא באופן כך וכך דוקא, ועם היות שהוא בבחי' בלי גבול ממש לגבי השתל' העולמות כו' מ"מ הרי יש בו בחי' המדידות בכח שהרצון הוא שיהי' באופן כך וכך כו' ומשם נמשך אח"כ בחי' המדידה בפועל אחר הצמצום באופן המשכת האורות בבחי' מעלה ומטה וקדימה ואיחור עולמות הא"ס ואצ' ובכדי שירדו העולמות ממדרי' למדרי' באופן כפי שעלו ברצונו ית'. דכ"ז הוא מחיצוניות הרצון, שהוא הרצון דמע"ב, אבל בפנימיות הרצון שהוא הרצון דמצות, הוא בחי' פנימיות ועצמות ואו"ס שלמעלה מהרצון דעולמות ואינו נמדד בבחי' מדידה והגבלה זו כלל ולכן נמשך משם הגילוי באופן אחר לגמרי והוא שיהי' גילוי או"ס ממש בעולמו' שלא עפ"י המדידה דמעלה ומטה אלא יהי' הגילוי למטה כמו למעלה ממש כו'. וזהו מה שבמצות אין הפרש כלל בין קלה לחמורה, דקלה שבקלה וחמורה שבחמורות הרי הם בהשוואה גמורה⁵¹, דכמו שאין הפרש במהות ענין הרצון בין אם הוא בדבר זה או בענין אחר, ובכ"מ ובכל ענין שהוא הוא רצון, מה שנפשו רוצה זה דוקא ובאופן מצויר ומוגבל שמדוד בדיוק דוקא, ולכן המצות הנה כל מצוה ומצוה הוא רצון פרטי שהוא ציור מדוד ומוגבל בדיוקו שדוקא באופן כך ולא באופן אחר בשו"א⁵², וכללות כולם הוא בחי' רצון מה שכך הוא רוצה בדיוק כזה ולא באופן אחר, מה שתשלום שכר המצות הוא מורה על השואתם להיות כולם רק רצונו ית', והם רצונות פרטיים⁵³ וי"ל שבהתשלום שכר יש ב' ענינים הא' על

47) הבבא לקמן ראה מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ס"ע תקלח ואילך.

48) ראה מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תתכו ואילך.

49) ח"א טו, א.

50) שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב'.

51) ראה גם ילקוט שמעוני יתרו רמז רחצ. נ"ך רמז תתקלז. ירושלמי פאה א, א. דברים

רבה פ"ו, ב.

52) = בשום אופן.

53) בכתי"ק חסר סיום החצע"ג, ואולי צ"ל אחר תיבת, הרצון פרטי".

קיום רצונו בכלל, והשכר פרטי על כל מצוה ביחוד, שהוא הרצון פרטי, דזהו מה שפירותיהן בעוה"ז⁵⁴ (ובעוה"ב מה שבא לפ"ע העבודה דעוה"ז כפי שית' בד"ה כי ישאלך⁵⁵). והקרן קיימת הוא התשלום שכר על כללות בחי' הרצון, להיות המצות הם רצונו ית' שהוא פנימי' הרצון שהוא בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס ב"ה.

(*) **אמנם** אחרי כל זה שהמצות הם בחי' רצה"ע ומ"מ הרי יש בהם מדידה שהרי הם מוגבלים במ[ספר] מדוייק וכל מצוה בהגבלה מיוחדת ובמדידה גמורה, והנה⁵⁶ המדידה דמצות אין זה המדידה בהאור עצמו, כמו שהוא בחיצוניות הרצון שבא במדידה והגבלה באיזה אופן שיומשך בבחי' מדה ומשקל בבחי' צמצום והעלם, עד שבא בהתחלקות מעלה ומטה, דהמטה אינו יכול להכיל האור של המעלה ממנו, והמעלה אינו מתיישב כלל בהמטה ואינו מתקבל כו' ונעשה התחלקות גמורה בעולמות שהם מובדלים זמ"ז לגמרי בהאורות והכלים שלהם, דכ"ז אינו שייך בהאור פנימי ועצמי הנמשך ע"י המצות כו'. דענין המדידה בהאור עצמו דהיינו להגביל ולהעלים את האור זה שייך רק בבחי' ההארה דאוא"ס אף גם בהאוא"ס שלפה"צ בבחי' חיצוניות האור השייך אל העולמות כו', אבל בבחי' עצמות האור אינו שייך מדידה זו כלל ואין הצמצום פועל בו לצמצם ולהעלים כו'⁵⁷, וזה שהמצות מוגבלים הוא שיש ענין המדידה באיזה אופן נמשך האור ר"ל⁵⁸ אימתי נמשך האור העצמי, והיינו שע"י המצות העשוין באופן כך וכך דוקא הוא נמשך שכך עלה ברצונו העצמי והיינו שנמדד כך בבחי' רצון שאין טעם לרצון כלל למה יהי' זה דוקא ושתהי' עשוי' באופן כך וכך דוקא, כי זה מובן שאין המצוה גופא טעם וסיבה אל המדידה וההגבלה שבהרצון דזה שיש מדידה ברצון שזה תהי' מצוה ובאופן כך דוקא וכמו תפילין וכה"ג הרי אין עשיית המצוה טעם וסבה אל המדידה וההגבלה ואינו דומה להמדידה שבהרצון השייך לעולמות שהעולמות עצמן הן טעם וסבה אל המדידה כו' כי להיות שעלה ברצונו ית' שיהי' עולמות ושיהי' בהם גילוי אוא"ס, ושיהי' כללות ענין הגילויים, פי' מה שאינו עצמותו ית', עס זאל זאיין דער ענין פון גילויים, ושיהי' התחלקות בגילויים, הן גילויים בדרך מלמעלה למטה, והן ההתעוררו' וההמשכה ע"י עבודת התחוננים שיעוררו את הגילוי, וגם שעלה ברצונו ית' שיהי' התהוות עולם התחתון (בשביל הכוונה דנתאוהו הקב"ה להיות

54 פאה פ"א מ"א.

55 שנה זו (תר"פ). לא הגיע לידינו לע"ע.

56 בהבא לקמן ראה סה"מ תרס"ב ע' שמא ואילך.

57 ראה סה"מ תרס"ה ע' קפג.

58 = רצונו לומר.

לו דירה בתחתונים⁵⁹ כו' עס איז דאך שוקיו עמודי שש⁶⁰, שוקיו זה העולם שנסתוקק הקב"ה לברא אותי⁶¹, שכך עלה ברצונו ית' וא"א שיהי' התהוות עולם בבחי' מציאות יש כ"א שיהי' תחלה התהוות עולמות העליונים כו', וכידוע⁶² דעולם האצילות הוא ממוצע בין אוא"ס המאציל אל הנבראים ולא עולם האצילות לבד כ"א גם העולמות שלמעלה מאצילות היינו מתחלת ההתהוות הכל הוא בשביל שיהי' עולם התחתון דתחלה צ"ל התהוות בחי' א"ק ושירד ממדרי' למדרי' ואז דוקא יכול להיות התהוות עולם התחתון כו' (ומה שא"א להיות באו"א באמת מצד אוא"ס הי' אפ"ל התהוות עולם התחתון כמו שהוא עתה בסדר הזה ובאופן כזה ממש, שלא ע"י אמצעות התהוות עולמות העליונים תחלה אמנם כפי שהי' הכוונה באופן התהוות העולמות עלה ברצונו שיהי' באופן כזה דוקא⁶³) ומשו"ז הי' המדידה וההשערה בכח בהרצון הפשוט באופן המשכת האורות בכדי שיהי' ההתהוות באופן כזה כו', וא"כ הרי העולמות עצמן ברצונו ית' הן טעם וסיבה אל המדידה שבהרצון הפשוט, ומאחר שהעולמות הן סבת המדידה ממילא המדידה היא להגביל ולצמצם את האור באופן שהעולמות יוכלו לקבל מאחר שזהו סבת המדידה בכדי שיוכלו להיות עולמות באופן כך וכך, א"כ הרי אופן המדידה בהאור הוא באופן שיוכלו להיות ממנו עולמות שזהו"ע הגבלת האור דזהו מה שעלה ברצונו ית' שיהי' גילויים ושיהי' התחלקות בהגילויים, שמזה הוא הקדימה ואיחור מעלה ומטה בעולמות שלפני באצ"י ואצ"י ובי"ע, ובכל עולם ועולם בהאורות וספירות והיכלות של העולם ההוא כו' דכ"ז הוא בחיצוניות הרצון שהיתה המדידה ברצונו באופן כך.

אבל המדידה בהרצון שיהי' המצות באופן כך וכך הרי א"א לומר שעשיית המצות עצמן הן סבת המדידה שהרי מובן היטב איך שהעשי' היא באין ערוך ומה איכפת לי' כו'⁶⁴ וכמ"ש⁶⁵ אם חטאת מה תפעל לו ואם רבו מעשיך מה תעשה לו, וכמו"כ הוא בעשיית הטוב הנה אינו בערך לומר שיהי' נוגע שיהי' באופן כך דוקא כו', דהנה אפי' בחיצוניות הרצון ששם המדידה בבחי' מדה ומשקל הרי ההתהוות בפועל אינו נוגע כלל, בכלל רירט קיין זאך ניט אָן, ומכ"ש בפנימיות הרצון שאינו קיימא למשאל ביי', אז חוץ רצון איז דארטין ג[ארנ]ישט פראן, ועוד זאת מובן שאינו שייך לומר שעשיית המצות יהי' סבה אל המדידה

59) ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו (מה, ב).

60) שה"ש ה, טו.

61) ראה במדב"ר רפ"י.

62) ראה תו"א מג"א צג, א. לקו"ת ואתחנן יב, א. אוה"ת מג"א ע' ער ואילך.

63) ראה מאמרי אדה"ז על התורה ח"א ע' שלו. סה"מ תרנ"ח ע' ככ. לקו"ש חכ"ט ע' 30.

64) ראה ב"ר פמ"ד, א.

65) איוב לה, ו.

שהרי גם בלתי המדידה בהרצון הי' אפשר להיות העשיה כי אינו שייך לומר שא"א להיות עשיית התפילין באופן כך וכך אם לא שעלה ברצונו שיהי' התפילין כך וכך דמה שייך לומר כן שהרי ודאי גם אם שלא עלה ברצונו שכך תהי' עשייתו הי' אפשר להיות העשיה דהגם דעצם גשמי' התפילין כמו הקלף והעור כו' לא הי' אפ"ל אם לא שעלה ברצונו ית' שיהי' קלף כו' הרי זה שייך אל הרצון בבריאת והתהוות העולמות ובמה בעצם התהוות הקלף, אבל אינו שייך לומר שלא הי' אפשר להיות כתיבת הפרשיות בדיו על הקלף והנחת התפילין אם לא שעלה ברצונו כך כו', הרי שאין העשי' סבה אל המדידה, דער בפועל רירט ניט אָן דעם עצם, אז איר זאהלין קענען זאגן אז דער עצם איז ח"ו מדוד נאר אזיי, ואס באמת גם בחיצוניות הרצון, הרצון שהוא מקור על העולמות הנה גם שם הוא המדידה לפי שכך עלה ברצונו, ומ"מ אין המדידה בעצם, כ"א העצם עלה ברצונו להיות ענין המדידה, ובזה הנה כמו שנאמר בדרך דוגמא דדוגמא שהעצם נתפס בזה, לכן הרי העולם נראה ליש', שכך עלה ברצונו ית' שיהיו עולמות בבחי' אתגליא ושיהי' עולם שהוא יש ומציאות ולא ירגיש את מקורו, דער פאר קאנען מיר זעהען עולם שהוא בבחי' תפיסא, אבל במצות שלא גוף עשיית המצוה הוא מהמדידה הנה היש של המצוה, הערט זעך ניט אָן הישות שלו כלל, כ"א האור שבזה (וכידוע) דאכילת שבת בגשמיות אינו מגשם, וכמו"כ שארי עינים אף שהם חומר בעצם מהותם, הנה אם עושה אותם בכוונה לשם שמים, הרי אינם מגשמים כלל (כו') ומורגש היטיב ומובן שאין העשי' סיבה אל המדידה, ומאחר שאין העשי' סיבה אל המדידה ממילא הרי אין המדידה להגביל ולצמצם את האור כ"א מה שכך עלה ברצונו שזאת תהי' מצוה ושכך וכך תהי' אופן עשייתה ואין טעם אל הרצון כלל, ובאמת אנחנו מוכרחים בעשיית המצוה באופן כך וכך דוקא והיינו רק מפני שכך עלה ברצונו ית' וממילא אנו מוכרחים לעשות כך דוקא ולא באו"א ח"ו ואם הי' הרצון בכל ישראל ובכל מקום ובכל זמן לחשוב עצים⁶⁶, כמו שהי' העבודה במקדש בגזרי המערכה היינו מוכרחים בזה, שזה הי' הרצון כמו שהוא רצונו ית' בשאיר המצות, אבל אל המדידה בהרצון דמצות מה שמדוד שיהי' כך וכך דוקא אין שום טעם וסבה כלל וממילא אין כאן שום מדידה והגבלה בעצם האור רק המדידה הוא דהמשכת האור יהי' ע"י עשיות אלו דוקא. אבל מה שנמשך בזה הוא בחי' אור העצמי כמו שהוא בלי מדה וגבול ונמשך בכל העולמות בלי שום הפרש במעומ"ט כלל כו'.

ומה שע"י התפילין נמשכים ד' מוחין אין זה בחי' המוחין דסדר השתלשלות אלא שנמשכים מוחין חדשים ממש, וההתחדשות הוא דבהמוחין דחב"ד מאיר בחי' פנימיות ועצמות אור א"ס ממש שלמעלה מעלה מבחי' המוחין דסדר

66 ראה תו"א חיי שרה טו, ג"ד. סה"מ תרס"ג ע' ס ואילך.

67 ראה לקו"ת שלח מ, א. וראה לקו"ש חכ"א ע' 17 הע' 51.

השתלשלות כו' דאף שהוא אור עצמי שאין בו שום מדידה, פי' שאין שום דבר המכריח אותו להתגלות ומכ"ש להיות נמשך, ה"ה מתגלה ונמשך ומאור ומתגלה בבחי' התיישבות שנתקבל האור בבחי' פנימיות, דמוחין אלו מאירים בזו"נ ובכללות העולמות בכל העולמות בכל המדרי' שבהם כו' עד שנמשך למטה מטה ממש, והאדם כמו שהוא למטה מלובש בגוף ונפש השכלי ומניח תפילין [כהלכת] בקיום והדור בכל דיוקיו ופרטיו הנה וראו כל עמי הארץ ויראו ממך⁶⁸ שנופל פחד ומורא גדול מפני אור העצמי שנמשך ע"י המצוה, וכמו"כ הוא בבחי' מקיפים דאימא שבמצות סוכה שנמשך בזה בחי' הפנימיות והעצמות ממש דאוא"ס שנמשכים בחי' המקיפים דאימא בכל העולמות עד למטה ממש כו', וזהו ג"כ ענין שם הוי' דמצות תלויים בו שהוא ש' הוי' שלמעלה מעלה מסדר השתל' וכמ"ש⁶⁹ ויקרא הוי' הוי', דהוי' הא'⁷⁰ הוא ש' הוי' דסדר השתל', דגם הוא בחי' הוי' מה שהוא אור שלמעלה מעלה ממש, ולכן הרי ההתהוות הוא משם אלקים וכמ"ש⁷¹ בראשי' ברא אלקים דהבריאה וההתהוות הוא משם אלקים, ומ"מ הנה הוי' ל' מהוה⁷² שהוא שם הפעולה⁷³, אמנם פעולה הוא בחי' הארה לבד שבא בבחי' מדה וגבול כו' והוי' הב' הוא ש' הוי' מה שלמעלה מהשתל' שהוא מדרי' שם העצם, ושם העצם הוא שהעצם נקרא כך כו', והיינו דבשם הוי' זה מתגלה בחי' העצמות ממש כו', והגם שיש בו ג"כ אותיות הנה הם בחי' אותיות עצמיים שמגלים כל העצם ונק' לבוש אור שאינו מעלים ומסתיר כלל כ"א אדרבה מגלים כל העצמות כו' וכמו הנפש עצמה מלאה אותיות⁷⁴, הנה האותיות הם עצמיים כמו הנפש שהם מגלים העצם ממש, כי בלא אותיות א"א להיות שום גילוי אור⁷⁵, ובפרט שיהי' בבחי' אר"פ צ"ל ע"י אותיות, שמאיר גילוי אור ובלא אותיות מתהווה מזה אור שהוא בבחי' מקיף ומתעלם ואינו מתקבל ומכ"ש שאינו מתיישב, אמנם הנה בכדי שיתקבל ועוד יותר שיתיישב הוא ע"י האותיות דוקא. וזהו ענין הד' אותיות דשם הוי' שהן בחי' הבאת והמשכת האור להיות בבחי' אר"פ אבל נמשך בזה בחי' הפנימיות והעצמות דא"ס כו', והיו"ד דשם הוי' הוא

68 תבא כח, י. וראה מנחות לה, ב.

69 תשא לד, ו.

70 ראה תו"א בשלח סא, ד. לקו"ת דרושים לר"ה נט, א ואילך. סה"מ תרפ"א ע' רכט.

קונטרסים ח"א רלב, ב.

71 בראשית א, א.

72 ראה זח"ג רנו, ב. פרדס שער א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. גינת אגוז הובא ונתבאר

בהקדמת של"ה חלק בית הוי'. טושו"ע אר"ח ס"ה. שעהיוה"א פ"ד (עט, א). וראה ספר הליקוטים

– דא"ח צ"צ ערך הוי' פ"ז (ס"ע קכו ואילך). וש"נ. תורת לוי"צ ס"ע ערב ואילך.

73 ראה בארוכה תו"ח שמות קלו, א ואילך. סה"מ תרע"ח ס"ע מח.

74 ראה ע"ח שער ה (שער טנת"א) פ"ג. וראה גם לקו"ת נשא כו, ב. שה"ש ד, ב.

75 ראה מאמרי אדה"ז תקס"ח ח"א ע' יד. סה"מ תרנ"ז ע' סו ואילך.

בחי' צמצום וה' המשכה כו' אמנם ענין הצמצום הוא ע"ד צמצם שכינתו כו'⁷⁶ שהעצמות מצמצם א"ע להיות נמשך ונמצא למטה כו' וכמ"ש⁷⁷ הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ואף כי הבית הזה כו', הרי אין זה שנתצמצם ונגבל עצם האור כ"א שבחי' העצמות מה שבחיצוניות הרצון הנה לאחר כל המדידות כנ"ל השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, צמצום א"ע כבי' בבחי' הפנימיות והעצמות להיות בקדה"ק כמו שהוא בעצמותו ממש, ולכן מקום הארון אינו מן המדה⁷⁸, שהי' במדה ממש בלי מדה, שהוא ענין נפלא ביותר, גבול ובלי גבול כחדא ממש נראה ונגלה לעינו גבול ומורגש בהגבלה גמורה הבלי גבול העצמי, דכמו"כ הוא גם במצות שהם בחי' פנימיות הרצון, ה"ה מוגבלים במספר במדידה דוקא באופן כך שזאת מצוה ולא באופן אחר, ובה בה מאיר ומתגלה העצמות כמו שהוא בלי גבול ומדידה כלל שהפועל צריך להיות באופן כך דוקא בדיוק פרטי ופרטי פרטי ואינו נוגע כלל דמה איכפת לי' ושניהם יחד בהשואה גמורה כמו במדה דארון ובלי מדה כלל, והוא לפי שהמצות הם בחי' רצה"ע שהוא בבחי' רצון עצמי שכך עלה ברצונו ית' ולכן צריכי' להיות קיום המצות מפני הקב"ע דוקא להיות שאין שום טעם וסיבה כלל למה הוא זאת תהי' מצוה ושבאופן כך תהי' עשייתה, והם רק גזירת רצונו ית' שאין לו שום טעם בזה, רק גזירת הרצון עצמי כו'.

י"א) והעולה מכ"ז הוא שהמצות הם בחי' רצה"ע, ואיך הוא אשר קדשנו במצות שהמצות הם בחי' ענג העליון בבחי' תענוג עצמי שהוא עצמות הענג ממש, וציונו שע"י המצות [ה]א בבחי' חיבור ממש עם ענג העליון, ואשר קדשנו שהתענוג העצמי ה"ה נמשך למטה ממש כנ"ל, דלכאו' ענג ורצון ה"ה שני כחות מובדלים ומיוחדים, ועמ"י היות דהתענוג מתלבש ברצון הרי א"ז בחי' התענוג העצמי דכל התלבשות כח א' בזולתו הוא בחי' התפשטות לבד לא בחי' העצמי שלו כו'⁸⁰, וא"כ גם אם נא' שבהרצון דמצות מתלבש התענוג ה"ז בחי' התפשטות לבד ולא בחי' תענוג העצמי כו'. ונת' דהמצות הם בחי' רצה"ע שהוא בחי' רצון עצמי, ומ"ש אשר קדשנו במצותיו, הוא בחי' תענוג העצמי, וא"א שיתלבשו ב' כחות בהעצמיים שלהם, ועוד יותר שהענג והרצון איך אפשר שיהיו בענין א' ממש בבחי' בפנימיות שלהם, והמצות הם בחי' רצה"ע שהוא רצון עצמי שאין לו טעם כלל, ומ"מ הרי יש בהם תענוג נפלא וכנ"ל, ואיך אפשר שניהם.

76) ראה בר"פ פ"ה, ז. ויק"ר פ"י, ט. וראה לקו"ת אמור לד, ב.

77) מלכים-א ת, כז.

78) יומא כא, א.

79) מכאן עד סוף פרק יב, הוא הגהות להמשך תרס"ו ע' סג-סו.

80) ראה המשך תער"ב ח"א ס"ע ג ואילך.

ולהבינו⁸¹ זה, צ"ל תחלה בשרש ענין הרצון והתענוג בההפרש שבין זל"ז דהנה
 אנו מוצאים ב' ענינים הפכי' בההפרש בין עונג לרצון, דלכאורה אנו
 רואין בחוש שהתענוג הוא בחי' הפנימית בנפש שאין למע' ממנו וכמא⁸² אין
 למע' מעונג כו' והרצון הוא רק בחי' לבוש חיצוני לגבי התענוג דהיינו רק מה
 שמתפשט מכח התענוג בלבד כי הרי אנו רואים שכל דבר שאין האדם מתענג
 בו כלל לא יתעורר ברצון אליו ולא יחפוץ בדבר הזה כלל וכל דבר שמתענג בו
 יטה רצונו להתמשך אליו ולחפוץ בו, שנראה בחוש שכח התענוג עושה רצונות,
 עונג מאכט אוף רצונות, ולפ"ע כח התענוג שמתענג בו אם בעומק ופנימי' או
 בחיצוני' כך יהי' ערך הטיית הרצון והמשכתו לאותו הדבר ברב או במעט
 בפנימי' או בחיצוני' כי ע"פ הרוב אין אדם חפץ ורוצה בדבר מה רק כאשר
 מתענג בו כו' דכשם שמדות שע"פ השכל אינם מתעוררי' באדם מעצמן כ"א ע"פ
 השגת השכל כשמשגיג בשכלו שהדבר טוב לפניו אז יתעורר באה' ורצון לדבר
 הזה ובא"ל לא יתעורר באה' אליו כו' וגם הריבוי והמיעוט תלוי לפ"ע ההשכלה
 וההבנה שלו בהטוב הצפון לו בהענין והדבר הטוב ההוא (כנ"ל בד"ה ויאמר
 משה⁸³). דכן הוא ברצון שלמע' מהמדות שהוא פנימי' המדות ה"ה בא ג"כ מן
 השכל דוקא וכמ"ש במ"א⁸⁴ (דז"ע מה שת"ת דאימא נעשה כתר לז"א⁸⁵ שהוא
 בחי' הרצון פנימי' המדות שבא מן השכל כו') כמו"כ הוא ברצון שלמע' מן
 השכל שתלוי בתענוג שאינו מתעורר כ"א דוקא כאשר יש לו תענוג בהדבר כו'
 ולכן אנו רואים שהרצון אינו תמיד ויכול להיות שלא ירצה ובהכרח שיש כח
 עליון הגורם את הרצון שיבוא כו', ומי הוא הגורם ומכריח את הרצון הוא
 הדעת⁸⁶ (ודעת זה הוא באוירא שלמע' ממו"ס כמ"ש במ"א⁸⁷) והיינו כי דעת הוא
 התקשרות⁸⁸ וע"י שמקשר א"ע (ער טראַגט זעך צו) אל הדבר איז מיט דעם
 צוטראג גופא ה"ה מרגיש את הדבר והיינו שנתעורר איזה תענוג בהדבר ההוא
 ועי"ז מתעורר ברצון אל הדבר ההוא ואנו רואים שהתענוג בדבר הזה הוא
 בהעלם ובפנימי' בנפשו והרצון הוא בא בגילוי כלבוש חיצוני שאינו רק
 כהתפשטות התענוג וגילוי שלו ברצון זה, (ולכן אנו רואין שיש ענין בעבודה מה

81) בהבא לקמן ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקלה. תקס"ח ח"א ע' מז. שער היחוד
 לאדמו"ר האמצעי יט, א ואילך. קונטרס לימוד החסידות ע' 4.
 82) ספר יצירה פ"ב מ"ז.
 83) סה"מ תר"פ ע' כד.
 84) ראה לקו"ת שה"ש מז, סע"ג. סה"מ תרל"ג ח"א ע' רנו.
 85) ראה ע"ח שער כג (שער מוחין דצלם) רפ"ה ורפ"ז. שער כה (שער דרושי הצלם) דרוש
 ד-ה. שער לו (שער מיעוט הירח) פ"א.
 86) ראה הגהות לפתח אליהו תרנ"ח ע' מד.
 87) ע"ח שער יג (שער א"א) ספ"ו. לקו"ת שלח מט, ד. אוה"ת ענינים ס"ע עט.
 88) ראה תניא פ"ג (ז, ב).

שנוגע מאד לכל אחד לפי מה שיודע מכאובי עצמו, שמתגלים אצלו רצונות פנימיים, ואס ער בפנימיות לאייד ער פון זיי, עס איז אים אליין זייער ניט גוט פון דעם, שהוא הוראה שבפנימיות והעלם נפשו איז בא אים נשרש בכח הענג שלו, אז ער האט דער פון ענג, איז בדרך ממילא וילט זעך דיא זאך, כאלו עס וילט זעך אן א סיבה, שיש בזה חלוקי מדרי' בסוגי בנ"א, ישנם כאלו שנוגע רק בעניני שקר ורכילות וכבוד והדומה, ויש [כא]לו שהם בעניני תאוה וזימה כו' שנופלים לו פתאום רצונות מה שאינם לפי מהותו כלל, והוא שהם נמשכים מהענג, שהוא בהעלם בפנימיות כו').

וכן הוא בעבודה באה"ר שהוא בחי' הרצון מה שהנפש הוא בבחי' רצון והמשכה אל האלקות להכלל ולהבטל כו' שזהו מצד הרגש הנפש שמרגיש (ער דער הערט) אוא"ס ב"ה עי"ז הוא נמשך להכלל כו' דענין ההרגש הוא מה שמרגיש בחי' העילוי דאוא"ס וההפלאה איך שמופלא מכל העולמות וההפלאה עצמיית איך שהוא מופלא בעצם כו'⁸⁸, דכל הפלאה הוא שמורה על שהוא מופלא בעצם, כלומר מה שבעצם מופלא מהדבר הזה שענין ההפלאה הרי אינו שנפלא מדבר זה דוקא, ומענין אחר אינו נפלא, הרי שנפלא גם מענין אחר כמו שהוא נפלא מדבר זה, ולמה הוא זאת שנפלא מדבר זה ומענין אחר ג"כ לפי שהוא מופלא בעצם, ואיילע ער בעצם קין שייך לענינים האלו, והכוונה בזה ואיילע עס איז פראן ואו ער איז, איז ער דארטין דוקא, און זאכין ואס ניט דארטין האט ער דער צוא קין שייך ניט, וכמו העמקן במושכלות אינו שייך לענין המעשה והבנין, היינו שנפלא מזה, הרי שמה שנפלא אינו רק מן המעשה והבנין, דכמו שהוא נפלא מבנין כן הוא נפלא מכתובה וציור והדומה מהענינים שאינם מושכלות במה שהוא שם, שהענין בזה לפי שהוא מופלא בעצם איבער גיגעבין און איז מושכל, ואס ער איז נתעצם עם המושכל, אז ער און מושכל איז ענין אחד ממש, הנה מה שאינו מושכל ה"ה מופלא ממנו, וכמו הפלאה האיש פשוט והעובד מן המושכלות, דער ענין ההשכלה וההשגה מופלא ממנו, לפי שהוא מופלא בענינו, און איז צוא גיטראגין ואו ער איז, וה"ה מופלא בדרך ממילא מענין שאינו מענינו כו', איז כללית ענין ההפלאה הוא הפלאה עצמיית, אמנם הנבראים שהם בעצם כלא, שאינם מהות כלל, וגם השגתם והפלאתם באפה"ה, עס איז גאר גארנישט בעצם מהותו, אינו הפלאה ואינו הפלאה עצמיות, אבל באוא"ס הנה שם עיקר ענין ההפלאה, להיותה הפלאה עצמיות, דארטין איז דער אמת פון הפלאה כמו שהוא, הנה גם כמו שהוא בבחי' חיצוניות הרצון, פי' ויא עצמות האט זיך כבי' איין גיבונדין אין עולמות ברצונו ית', וביותר בבחי' ההפלאה העצמית היינו בפנימיות הרצון מה שלא בא ברצונו ית' להיות נמשך ומתגלה כו' הנה פון אז

(89) ראה סה"מ תש"ה ע' 58.

(90) באפה: כ"ה בכת"ק, ואוצ"ל: באפלה.

דער הער, שהוא הרגשת הענג, שנראה במוחש שענין נפלא קורא וממשיך עצם הענג, אז מיא פאר לירט זיך בשעה ההיא בביטול החושים לגמרי און מער אז ענג והנאה איז כלל ניט פראן, אלא שהענג הוא בפנימיות והעלם וההמשכה והרצון הוא בהתגלות, וכמו"כ הוא בהרגשת ההפלאה הרי מתגלה הרצון פנימי מה שלמעלה מהשכל שהו"ע האה"ר כו'.

ולפ"ז הרי התענוג הוא בחי' פנימי' הרצון שנק' חפץ כו', והרצון הוא חיצוני' המלביש להתענוג שבו כו' וע"כ יכול להיות תענוג בלא רצון כהתענוג בשכל ומדות גם בלא התעוררות רצון, וכמו שנראה במוחש בעצמינו שאנו מתענגים בתענוג נפלא על השגות גדולות בענין ההשגה פנימיות פון אלקות ומדות הטובות ומ"מ אין אנו מתעוררים ברצון להיות נמשכים אל ההשגות הן] ול]התעצם עמהם, ולהתקשר עמהם בהתקשרות עצמי, דזהו אמיתת ענין ההשגה והידיעה שמתעצמים עם הדבר המושג ההוא, וכמאמרי' אלו ידעתי הויתיו, אז מיא וייס דיא זאך וערט מען דאס, און אז דיא איז אין דעם מושכל וייס מען דעם ענין פנימי שבו, ואנו רואין שאנו מתענגים בתענוג נפלא ביותר שבה בשעה הרי יחם לבבו בהתפעלות ענג אמיתי שנדבק בו ממש, וכמו"כ בענין המדות שאנו מרגישים תענוג נפלא בזה, ואין הענין כן כמו שחושבים העולם שמאחר שבפועל אינו כן, הרי בשעה שהתענג לא הי' תענוג אמיתי, הרי אינו כן הדבר, אלא שבשעה ההיא הי' מתקשר ומתדבק בתענוג נפלא, אלא שאינו בא מזה לשום איזה המשכה (א ציא) והטי' דרצון כלל (דבאמת יש ע"ז הרבה סבות שונות, ובכל אדם לפי מה שהוא והסובבים אותו ולבושיו כו') לפי שיש ענג שאין לו רצון כו', וכמו שיש בתענוג ריבוי מדרי' זו למע' מזו"כ כך יש ברצון ממש, לפ"ע אופן התענוג דוקא, וכמו שאנו רואין בבחי' התענוג שמתענג אדם באיזה מעשה כמו בכלים נאים או בבנין מפואר וציור מעשה רוקם ואורג או בכתב וכן בלבושים נאים זהו הכל למטה מן התענוג שבדבור שהוא רוחני יותר, מה שהדיבור הי' מחבר ב' נפרדים לגמרי, ואופן התחברותם שהם מתקשרים בקשר נפשי וכמו ע"י דיבורי אה"ר בתענוגים, שמגלים ענג נפשם ע"י הדיבור זל"ז או בהדבור של שכל וחכמה שמשפיע לתלמידו וכה"ג שיש בזה עונג רב הרבה יותר מהתענוג שבעשי', שהדיבור הי' מקשר ופועל עליית ורוממת הנפש וכמ"ש⁹¹ נפשי יצאה בדברו, שהדיבור של זולתו הוא פועל יציאה והתגלות בנפש ממש כו', ומ"מ הנה ענג שבדיבור אף שהוא ענג רוחני למעלה הרבה יותר מענג שבמעשה, הנה הוא למטה מענג שבמח' שהוא רוחני יותר עוד מענג

91) עיקרים מ"ב סוף פ"ל. מדרש שמואל פ"ו מ"ז. מו"נ ח"א פנ"ח. וראה סה"מ תש"ב ע'

.107

92) ראה לקו"ת בשלח א, ג ואילך. קונטרס ומעין מ"א פ"ב (ע' 62) ואילך.

93) שה"ש ה, ו.

שבדיבור, ויש בו מעלה נוספת מה שהוא לעצמו דוקא, דהענג שבדיבור הוא נעלה אבל הוא להזולת דכללות ענין הדבור הוא להזולת (ויש בזה המעלה שגם הזולת יעשה רצונו כמשנ"ת בד"ה אז ישיר א'⁴) ומח' הוא לעצמו, ובכלל מה שהוא לעצמו ה"ה ענין נבדל בעצם מהותו, לגבי מה שהוא בשביל הזולת, דדבר זה ממש מה שהוא להזולת אם כוונתו לעצמו ה"ה במדריגה ומ[הות] אחר לגמרי, וכמו שרואין בחוש כשחושב ענין שכלי במחשבה הרי נקלט הענין אצלו בהנחה טובה (עס לייגט זעך בא אים אָפּ דער ענין זייער גוט) וממילא ה"ה מתענג מאד במח' זו הרבה יותר מבאין ערוך מכמו שהוא בענג דדיבור, וכ"ז הוא במח' שהוא רק לעצמו, אשר כללות ענינו הוא הרהור שכעין הדבור, רק שהוא לעצמו, ומכ"ש במח' הנק' הגיון הלב⁵ שהמח' הוא בחי' לבוש מה שחושב בהמושכל הנה הענג הוא בהפלאה יותר, וענג שבמח' למטה מענג שבמדות, וענג שבמדות לגבי ענג שבשכל באיזה סברא והמצאה חדשה, ובפרט הענג בעומק השכל, והבדל התענוגי שבנקודה וההשגה באו"ר, והענג דהתקשרות, שהם תנועות פרטיית בגוף מעלת רוממת הענג דהתענוג בנקודה ה"ה קץ בהתפשטות האו"ר, והתנועה דאו"ר אף שהוא התפשטות ה"ה בהנקודה ממש בהתפשטות ענג נפלא, והענג דהתקשרות שהוא תענוג עצמי, עד העונג שבהתנשאות וגדולה שהעונג שבזה גדול מכולן כו', ויכול להיות שבחי' התענוג שבמעשה כמו במעשה הבנין ובכלים ולבושים נאים יתענג יותר מעונג שבחכמה ואפי' גם מהעונג שבגדולה וכל הון יקר לפי שיש בכח עונג המעשה יותר מתחלת העונג הרוחני ביותר כו' דכן אנו רואין במוחש בעבודה דכמו שאין חכם כמו בעל הנסיון⁶, דחכמתו עמדה לו להביא דבר בפועל, דכמו"כ הוא בענג שהוא ענג נפלא ביותר שרוממת רוחני הענג בא בפועל באיזה בנין ומעשה כו' ⁷) וכך הוא ג"כ ערך המשכת הרצון בדבר זה שמתענג בו שהוא לפ"ע העונג אם הוא במעשה ודו"מ ומדות ושכל עד בחי' העונג שבגדולה שהרצון בזה הוא בעומק יותר מהכל כו' והוא שלפי רוממת מעלת הענג כן יהי' התפשטות תוקף הרצון, דלהיות הענג הוא הפנימי והעצמי והרצון הוא רק חיצוני שהוא כמו הלבוש המלביש להפנימיות והתפשטות לבד.

(ב) **ואמנם** הנה אנו רואין להיפך ג"כ שהרצון הוא בחי' הפנימי והעונג בחי' החיצוניות המלביש לרצון ותלוי העונג ברצון דוקא, כי הלא אנו

94 לא הגיע לידינו לע"ע המאמר בשלימות (וראה סה"מ תר"פ ע' יד בהקיצור שמוכר ענין זה).

95 ע"פ תהלים יט, טו. וראה תו"א מג"א ק, ד. אוה"ת מג"א ס"ע לא ואילך.

96 עקידה פ' נח שי"ד (ד"ה [הקדמה] השלישית).

97 בכתי"ק חסר התחלת החצו"ג, ולכארה צ"ל לפני תיבת, "ויכול להיות" (וכ"ה בהמשך

תרס"ו).

רואים שכל דבר שאין האדם חפץ ורוצה בו כלל לא יקבל עונג ממנו גם שעצם הדבר הוא דבר עונג מ"מ כשאין רצונו לזה לא יקבל עונג ולא ירצה להתענג בו כלל כי מה שהוא נגד רצונו אינו לעונג לו אלא לצער יחשב וכל מה שיומשך ויטה רצונו לדבר מה ביותר יתענג וישתעשע בו אף שאינו דבר תענוג בעצם, וכאלו נאמר שהרצון ביכולתו לעשות מלא דבר דבר, ומדבר לא דבר, דדבר שאינו במהות ענין כלל מפני שאין בו שום תענוג בעצם ענינו, הנה עפ"י הרצון נעשה לו לדבר ממש להשתעשע בו, ומה שהוא דבר מצד עצמו שיש בו ענג, הנה הרצון בתוקף רצונו עושה אותו ללא דבר שאינו עולה בשם ענין כלל.

וכמו בתענוגי המאכלים או לבושים והיכלות נאים אם אין חפצו ורצונו בהם כלל לא יתענג מהם כלל וכלל, דבאמת הרי הם דבר בעצם ענינם וכמו הלבושים ה"ז ענין פנימי⁹⁸, ואס לבושים איז דאך זייער נוגע, וכמו מילתא אלבושייהו יקרא⁹⁹, דלבד זאת מה שהלבושים הם מעמידים את האדם בסוג אחר כו' הנה עצם הלבושים מאכין איידעלער און גראבער, שאין ע"ז טעם בשכל מפני מה הוא כן, אבל כן הוא, ומשו"ז הרי צ"ל זהירים בלבושים ביותר, הנה לבד זה הנה עצם לבושים מתארים את המלביש, ולכן הרי בעבודה מלבושי הנפש שהם מחדו"מ יכול כל אדם לידע במהות נפשו, מן המח"ז של עצמו הוא יודע ואו ער איז וכן ממה שחפצו לדבר בשקר או רכילות והדומה הרי יודע בפרטי מהות מעמדו ומצבו, מהדב"ט של עצמו וייס ער דאך ואו ער איז עם העצמות שלו, וכן התיקונים הוא ע"י הלבושי' דמחדו"מ כידוע שע"י המח' ודיבור בתו' ותפלה מתקנים] כ' שכן הוא בפנימיות הענינים בהלבושים, וכן הוא איך שיפל בשבירה הנה הלבושי' בגשמיות הם ענין הענג שמרוממי' את האדם, ומ"מ הנה אם אין חפצו ורצונו בהם הרי לא יתענג מהם כלל, וכן התענוג בהשגת כסף והון יקר וגם השגת הגדולה והממשלה אם אין לו רצון וחפץ בהם כלל לא יתענג מהם כלל וכלל ולהיפך בדבר שרוצה יתענג בו, וכמו באהבת רעים הנה מפני רצונו וחפצו יתענג מאד בקרבתו, וא"א לומר שזהו מפני שיש בזה בעצם תענוג שהרי מי שאינו אוהבו אינו מתענג בו ורק הוא מפני אהבתו ורצונו אליו דוקא ה"ה מתענג בו דוקא, ואיך הוא הענג בהתפשטות גדולה בראות פניו בלבד ה"ה מתענג בו תענוג נפלא, שזהו רק לפי שרוצה וחפץ בו ביותר, שאינו מפני שום ענין רק מפני הטיית הרצון אליו דוקא, ולהיפך בשונאו לא יחפץ ולא יתענג בו כלל ולא ירצה בטובתו כלל בכל דברי תענוג וחמדה שלו, אדרבה הוא קץ בכל דבר תענוג של שונאו כו' (עד שיכול להיות התפשטות רצון כזה שמביאו לידי התעלמות הכח בעצמו לגמרי, וכמו שנראה במוחש דיכול להיות שבדבר

98) ראה ד"ה וישלח יהושע תשל"ו (סה"מ מלוטס ח"ב ע' שיג ואילך).

99) שבת י, ב.

ששונאו חפץ ורוצה בו הרי הוא לא ירצה כלל, ומתעלם אצלו כח הרצון שמהותו העצמי וענינו הוא לרצון, אייף ועלין, יהי' מה שיהי' אבער זהו ענינו, הנה אם הוא דבר ששונאו חפץ ורוצה בו, הנה כה גדל אצלו כח הרצון והתפשטותו שמביאו לידי העדרו אז ער זאל דאס בשו"א⁵² ניט ועלין, דענין זה ישנו בעבודה, דבמקום שרואין התפשטות הרצון מהשונא שהוא הנה"ב צריכים לכבוש רצונו בהתפשטו' ולהעלים כח הרצון כו' וכידוע בע' פלתיים¹⁰⁰ מבוי המפולש כו'¹⁰¹ שלא יהי' יניקה כו') וכמו"כ אנו רואין באדם בעת צרה ר"ל שאז הוא מכווץ ברצונותיו לא יחפוץ להתענג בשום דבר גם בתענוג להתענג בבנו יחידו לא יחפוץ כלל ולא יתענג בזה, ולהיפך בעת שמחתו¹⁰² דאז הוא מתפשט ברצונו יקבל תענוג אפי' משונאו וכל דבר שלא הי' מתענג בזה מעולם, וכמו שאנו רואים שבעת השמחה יקבל תענוג מדברי הבל ושטות ממש שאינו בערכו כלל שיתענג בהם ורק מפני שהוא מרוצה בעצם לכן הכל טוב ויתענג בכל דבר כו'. הרי דהתפעלות התענוג תלוי ברצון דוקא א"כ הרי הרצון שהוא הפנימיות של התענוג וקיומו כו', והתענוג חיצוניות שלו הנגלה לעין הרואה, ולפ"ע הרצון אם בעומק ובפנימיות או בחיצוניות כך ערך התענוג.

וכמו"כ בענין עליית התענוג זו למע' מזו תלוי ג"כ בעליית הרצון שבאופן תוקף זריחת הרצון אצלו כן יהי' התפשטות הענג אם במעשה דבור ומח' ושכל, דלפ"ז מוכרח לומר שאין תענוג בלא רצון תחלה שירצה בעונג זה (וכמו בתענוג שבשכל הוא כאשר רוצה בעונג זה שבשכל או שרוצה בהענין שכלי בכלל או בשכל זה בפרט וכמו לעולם ילמוד אדם במקום שלבו חפץ¹⁰³ ואז דוקא יתענג בו כו') ויכול להיות רצון בלא תענוג שהרי אין טעם לרצון והיינו לא טעם ושכל לבד אלא אף לא טעם ועונג לרצון כו' וכמו הרצון שנמשך בעצם נפשו לאלקות לא מצד הרגש העילוי וההפלאה וכה"ג כ"א מצד העצם (וואס ער ציט זעך בעצם צוא אלקות) בלי שום טעם וכלי סיבה כלל, וכמו¹⁰⁴ המשכת הבן אל אביו שאין בזה שום טעם וסיבה שהוא בהתקשרות פנימי וע[ד] להתקשרות עצם בעצם שאינו ע"פ טעם ודעת כלל, אלא¹⁰⁵ רק מצד שנמשכה נפש הבן מן האב מבחי' עצמותו ממש ונחשב כמוהו ממש כענין ברא כרעא דאבוה¹⁰⁶ כו'

100) פלתיים: כ"ה בכתי"ק, ואוצ"ל: פלתיים.

101) משנה ספ"ט עירובין. שבת קיז, א.ב. וראה תו"א בשלח סא, סע"ג ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' קמח. סה"מ תרכ"ז ע' קיב. לקו"ד ח"א קיא, א.
102) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.
103) עבודה זרה יט, א. וראה המשך תרס"ו ע' כה.
104) ראה המשך תער"ב ס"ע נה. קונטרס העבודה פ"ה (ע' 31). סה"מ תרפ"ט ס"ע 111 ואילך.

105) מכאן עד קטע „זהו הרצון" (לקמן ע' כג) הוא הגהות להמשך תרס"ו ע' ס.א.

106) ע"ח שער כד (שער פרקי הצלם) פ"א. יונת אלם [לרמ"ע מפאנו] רפ"ד. רש"י כתובות

וממילא ההתקשרות הוא בעצמות האב דוקא ואינו דומה לאהבת אוהב ואהוב הגם שיכול להיות בזה ג"כ תוקף האהבה ותוקף ההתקש' (מיט א אוועק לייג) הנה תחלה הרעים האלו היו נפרדים ואח"כ התקשרו בקשר אהבה וחיבה יתירה, דבהכרח שיש סיבה בההתקשרות שלהם והאהבה פנימיות אם מפני שמטיב עמו בהטבה נפשית או מצד העילוי והמעלה שבו שהוא איש מעולה ומשו"ז הוא אוהב אותו ומקושר אליו כו' הרי צ"ל בזה איזה התבוננות והשגת השכל איך שהוא איש הטוב ואיך שמטיב בחסדו עמו או שיבין בשכלו את הטוב והעילוי במה שהוא מעולה וכאשר יבין אופן העילוי ה"ה נעשה מקושר אליו ומסור אליו (ער ווערט צוא עם איבער גיגעבען כו') אבל זהו דוקא כאשר מבין העילוי שלו משא"כ בלעדי זאת לא יהי' מקושר ומסור אליו כו' וממילא האה' וההתקשרות שלו מגיע רק בהגילוי של האהוב ולא בעצמותו ממש מאחר שזאת היא סיבת האה' מצד טוב מדותיו או טוב שכלו או העילוי שלו הרי ממילא ההתקשר' הוא ג"כ רק בזאת לבד לא בהעצמות שלו ממש כו', וגם ע"ז צ"ל הכריתות ברית, דענין כר"ב הוא שגם אם יתעלם בעת מן העתים הטעמים מפני מה המה אוהבים מקושרים בזה, הנה אהבתם לא יופר לעד, והא בהא תליא דמאחר שהם נפרדים בעצם מהותם הנה התקשרותם הוא ע"י איזה סבה המחברם, וצריך להיות דבר השומר שלא יופרע כו' משא"כ אהבת אב ובן, אינו מצד הטוב שבו או מצד העילוי ולא מצד ההשפעה שמשפיע לו כ"א מצד שהוא עצם א' עמו ולזאת א"צ ע"ז שום התבוננות שהרי אין שום טעם וסיבה אל האה' וההתקשרות שיצטרך להתבונן בזה ושע"ז תהי' האה' כו' כ"א הוא מצד העצם כו' וממילא ההתקשרות היא בהעצמות ממש לא בהגילויים לבד מאחר שאין הגילוי' סבת האה' כ"א העצמות דוקא כו' והאה' וההתקשרות הזאת היא בתמידות בהבן רק לפעמי' היא בעולם וצריכים לעוררה מההעלם אל הגילוי והיינו כאשר משים אל לבו שהוא אביו בזה מתעורר האה' כו' או לפעמים מתעורר ע"י הריחוק כאשר הם מרוחקים זמ"ז מתעורר ע"י האה' כו'¹⁰⁷ אבל א"צ לזה התבוננות פרטי' לפי שהאה' היא מצד העצמי' דוקא כו', ולכן אנו רואים אשר דוקא הבן יש בו היכולת לעורר את עצמות האב מה שא"ז ביכולת אדם אחר לעורר כ"כ וכמו כאשר הבן צועק אבא ניזוז האב בכל עצם מהותו ממש מה שלא יהי' ניזוז באופן כזה מצעקת אחר שאינו בנו שניזוז ג"כ ע"י מ"מ אינו ניזוז בכל עצמותו ממש כמו מצעקת הבן, והיינו לפי שצעקת הבן הוא מעצם עצמותו ממש וה"ה נוגע (ער רירט אָן) בעצמות האב והוא מצד ההתקשרות שלהם בבחי' העצמות שלהם ממש כו'.

צב, א – ד"ה כבעל חוב. תוס' יבמות ג, א – ד"ה מקמי.

107) ראה גם מאמרי אדה"ע על התורה ח"א ע' רמא. שם בהוספות ע' 28 (בהוצאה שני' –

קה"ת, תשמ"ט). אוה"ת וארא (כרך א) ע' קכג.

ואני תפלתי לך הוי' – תר"פ

כג

וכמו כן יובן בהתקשרות האמיתי דנשמות ישראל באלקות שנא' ¹⁰⁸ בנים אתם לה' אלקיכם וכתבי¹⁰⁹ בני בכורי ישראל שהן בבחי' התקשרות עצמי' לאלקות שיש כמו טבע עצמי' בנה"א לידבק במקור חוצבה שאין שום טעם וסיבה אל האה' והתקשרות הזאת כ"א מצד שהן כעצם א' כו' שהוא חלק אלוהי ממעל¹¹⁰ ממש¹¹¹, וכמ"ש¹¹² כי חלק הוי' עמו, וההתקשרות הזאת היא תמידיות בנפש ורק צריכים לעוררה לפעמים והיינו ע"י שנזכר ומשים אל לבו איך שאתה אבינו כו' דאתה ממש הוא אבינו, או שבאה לגילוי ע"י הריחוק וכמו מן המיצר קראתי¹¹³ כו' וכמו ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו¹¹⁴ כו' והצעקה מה שצועק אל הוי' היא משום כי אתה אבינו¹¹⁵ והיינו שאז נרגש בו (ווערט אין עם דער הערט) זאת דכי אתה אבינו ומתעורר בחי' ההתקשרות העצמות כו' ובבחי' ההתקשרות הזאת ה"ה תופס בבחי' העצמות ממש וכמו הבן שמעורר עצמות האב כנ"ל כמו"כ נש"י בהתקשרות עצמות שלהם ה"ה תופסים בבחי' העצמות ממש.

זהו הרצון הפנימי שיש בנש"י שהוא ההמשכה לאלקות דער ציא צוא אלקות בלי שום טעם וסיבה וכמו שנראה בחוש בזמנים דר"ה ועשי"ת שכל הלבבות הן בבחי' התעוררות לאלקות דלכך אז זמן המסוגל לתשובה ולמרירות נפשו על ריחוקו מה' כו'¹¹⁶, מפני שאז הוא בבחי' התעוררות (און מיט א ציא) לאלקות ה"ה מרגיש אז דוקא את הריחוק שלו ומתמרמר על הריחוק, דבזמן אחר או שאינו מרגיש את הריחוק כ"כ או שאינו מתמרמר ע"ז והיינו מפני שאינו בבחי' קירוב ובבחי' המשכה אל האלקות, אבל בר"ה ועשי"ת מפני שהוא בבחי' התעוררות ובבחי' המשכה אל אלקות ה"ה מרגיש אז את הריחוק ומתמרמר מאד ע"ז, והרי כללות ההתעוררות וההמשכה אל האלקות בהזמן ההוא דר"ה ועשי"ת א"ז מצד ההרגש שמרגיש את העילוי דאלקות (והראי' שהרי כן הוא בכל אדם בשוה בבחי' פשיטות ותמימות בזמן ההוא גם באנשי' פשוטים שאינם שייכים לענין הרגש העילוי כו' דכל ישראל מקטן ועד גדול כולם גועים בבכי רב בר"ה ועשי"ת ומתפללים מקירות לבם להוי' ושמחים לפני הוי' בשמחתו בשמחת תורה בלי התחלקות כלל, שהוא רק מההתקשרות הפנימי שבנש"י אל אביהם שבשמים

(108) פ' ראה יד, א.

(109) שמות ד, כב.

(110) איוב לא, ב.

(111) תניא רפ"ב (ו, א).

(112) האזינו לב, ט.

(113) תהלים קיח, ה.

(114) שמות ב, כג.

(115) ישע"י סג, טז.

(116) ראה גם סה"מ קונטרסים ח"א ע, א ואילך.

ונרגש בכי טוב כי אבינו אתה, דאתה ממש הוא אבינו, והוא מפני שאז הוא בחי קירוב המאור אל הניצוץ¹¹⁷ ולזאת כל הנשמות נמשכ' ממילא אל אלקות בלי שום טעם והרגש ובלי שום סיבה כלל כו', וכמו שבזמן ההוא בכאו"א מחמת קירוב המאור כו' כמו"כ יובן בנשמות הגבוהות עובדי ה' בנשמתם בבחי' עליית נפשם אל ה' וכמ"ש¹¹⁸ אליך ה' נפשי אשא כו' שהגם שזהו מצד ההרגש דאו"א ס' שמרגיש בנפשו א"ז מצד הרגש העילוי וההפלאה דאו"א ס' כ"א מצד עצם רצון נפשו שרצה באו"א ס' בפנימי' ובכל עצמו' נפשו וכאשר עצם נפשו מרגיש באו"א ס' ב"ה ה"ה נמשך אליו בכל עצמותו כו', אבל אין זה מצד סיבת הרגש העונג כלל כו' רק שהוא מפני תוקף הרצון שהוא רצון פנימי ועצמי, הרי שיש רצון בלא ענג, דלהיות שרצון הוא פנימי והענג הוא רק לבוש להרצון, ואין טעם לרצון כלל.

והנה מדריגה זו נקראת עת רצון, שהוא פנימיות הרצון עיקרו ושרשו, ועפ"ז יובן ג"כ מ"ש ואני תפילתי לך כו' עת רצון, דהנה עת הוא ע"ד איש עת¹¹⁹ שהוא מזומן פי' מיוחד ומוגבל לזה, וכמו"כ הוא עת רצון מה שהוא מזומן ומוגבל בהרצון, ויפיל רצון קאן מכיל זאיין, כל מה שאפשר לרצות, דהנה יש רצון המוגבל שהוא בחי' חיצוניות הרצון בלבד, וכמו הרצון שבא בהתפשטות בלבד מכח התענוג, אבל יש רצון שהוא רצון פנימי ועצמי דעם [עצ]ם ציא צוא אלקות. וזהו עת רצון ובקשת דוד היתה דלבד זאת שתפלתו תהי' בעת רצון ויפיל עס קאן מכיל זאיין רצון פנימיות הרצון הנה כ"ז הוא בחי' קירוב המאור אל הניצוץ בר"ה ועשי"ת אבל בקשתו היתה דתהי' עת תפלתו עת רצון, שהוא בהתפלה שלו וביותר בהעת תפלה ימשיך בחי' עת רצון, דהנה כמו שיש עת רצון כמו"כ הנה יש עת תפלה, דהעת דתפלה הוא ע"ד קביעת עתים לתורה, וכמו"כ הוא קבוע מקום לתפלתו¹²⁰, דענין המקום הוא מה שדבר זה ישנו ודבר שאינו זה אינו במציאות כלל, וכמו שאנו אומרים דאס איז פארן הכוונה בזה דאס איז פראן אבער א אנדער זאך ואס ניט דאס איז, איז כלל ניט פארן, וארעם אייב נאך אזאך איז אייך פראן יעמולט איז דאך ניט דאס דווקא אליין פארן, איז דאך אלץ פראן, וזהו קביעת מקום לתפלתו, ואס נאר דאס איז פארן, שבתפלה הו"ע המסירה והנתינה להתפלה בעצם מהותו, שזה היתה מדריגת דוד המע"ה ברוב השירים והתשבחות שלו, והשפלות עצמו, וכמו"כ הוא בענין התפלה בכאו"א ע"י התבוננות כללית והסתכלות טובה בענין מאין באת ולאן אתה

117) ראה דרך חיים כא, סע"ב. כד, ד ואילך. סה"מ תר"פ ע' ב. וש"נ.

118) תהלים כה, א.

119) ראה יומא סו, רע"ב.

120) ראה סה"מ תר"פ ע' כ.

הולך¹²¹, פי' מאין בא שהי' עומד לפני הוי' חי הוי' אשר עמדתי לפניו¹²² בתכלית הביטול ולאן הוא בא לעוה"ז להתלבש בגוף בכדי שתהי' אהוי"ר אמיתית, ואינו כן כלל ואיילע ועלט מבלבל לו כו' הנה הסתכלות זאת ברעכט עם איבער אז עס וערט בא אים אפגילייגט אמיתית הענין דזמן ומקום התפלה הו"ע אחר לגמרי, דע לפני מי אתה עומד¹²³ כו', וזהו עת תפלה, ועת תפלה בכחה להמשיך בחי' עת רצון בכל עת, וזה הי' בכח דוד דוקא לפי שהוא בחי' עני וכמו העני שנת"ל¹⁸ שהוא נדח מפני סיבת הבירורים ומ"מ הרי הוא תמיד מגעגע להתקרב ולחזור למקומו ומצבו הראשון, וזהו סיבת הבכיה שלו מה שבוכה במר נפשו על ירידתו, הנה בכיית העני מעורר רחמים גדולים, ובפרט עני שירד ממדריגתו כנ"ל מדרי' נדח הנה בכחו לעורר הרחמים האמיתים ע"י העת תפלה שהוא ההנחה והמסירה והנתינה שלו דהנה בענין התפלה יש ב' עניני' [הא' הו]א תפלה מל' התחברות¹²⁴ דענין ההתחברות הוא שמתחבר אל מדרי' שלא הי' תחלה, שבזה ה"ה מתהפך ממהו' למהות דבמקום שהי' תחלה אינו כלל ורק נתחבר למקום וענין אחר, ומ"מ גם במקום שהתחבר הרי אינו במקומו העצמי, פי' דאס איז נאך ניט זאיין אַרט, אבל ממקום הראשון שהי' שם תחלה יצא לגמרי, דזהו"ע ההתקשרו' וההתחברות דתפלה פועל ההעתקה מכל עניני עולם, אפראייסין זיך מהלא טוב ולהתקשר ולהתחבר באלקות, אמנם בכדי שיהי' ההתחברות אמיתי אַז במקום שהתחבר יהי' מקומו ממש הוא ענין הב' שבתפלה שהוא מל' פלילים שהוא דין ומשפט דאס מביא בדין ומשפט אמיתי בשעת תפלתו כל עניני נפשו במחדו"מ ומתחרט עליהם ועוקרם מרצונו, שההתחלה בזה הוא ההסתכלות בעין רואה איך כי לא זהו מה שהוא כוונת היותו בעולם כו' שהוא פחות מהדצ"ח כו'¹²⁵ שזהו הקביעות מקום דתפלה הנה עי"ז הנה תפלתו הוא עת תפלה שנמשך כל מה שאפשר להיות נמשך ע"י התפלה וזהו ואני תפילתי לך כו' עת רצון שישנם עתים שונים וביקש דוד שתפלתו תהי' בעת רצון שהוא בחי' פנימיות הרצון לא חיצוניות הרצון בלבד שהוא רצון דעולמות, ועוד יותר תהי עת תפלתי שהוא המסירה ונתינה עת רצון להמשיך בחי' פנימיות ועצמיות הרצון כמו שהוא במצות כו'.

(121) אבות פ"ג מ"א.

(122) מלכים-ב ה, טז.

(123) ראה ברכות כח, ב: וכשאתם מתפללין דעו לפני מי אתם עומדין.

(124) ראה תו"א תרומה עט, סע"ד.

(125) ראה תניא פכ"ד (ל, ב). פכ"ט (לו, ב). קונטרס ומעין מ"ד פ"א (ע' 70 ואילך).

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יה"ר שיראה רוב נחת מבניו – התמימים בפרט,
משלוחיו, חסידיו וכלל ישראל – בכלל
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמתית והשלימה
נאו תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אבי"ר

לז"נ
הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש בן הרה"ח ר' בן ציון ע"ה
נלב"ע ז"ך אלול ה'תש"מ
ומרת רבקה בת הרה"ח ר' צבי ע"ה
נלב"ע כ"ט תמוז ה'תשס"ב
שפריצער

נתרם ע"י בניהם – יבלח"ט –
הרה"ת ר' שמואל והרה"ת ר' יעקב מרדכי שיחיו
שפריצער

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!